Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31375

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i (TAYAÖ), bireylerin tarih alan?na yönelik alg?lad?klar? yeterlik düzeylerini ölçmek amac?yla 2017 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, tarih biliminin farkl? ve temel alanlar?ndaki bireysel yeterlik alg?s?n? de?erlendirir. Ölçek geli?tirme çal??mas? sonucunda TAYAÖ, dört (4) faktör ve toplam yirmi bir (21) maddeden olu?an geçerli ve güvenilir bir yap? sergilemi?tir. Ölçe?in derecelendirilmesi, 5'li Likert Ölçe?i format?nda yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tarih, Tarih E?itimi, Tarih Alan Yeterlik Alg?s?, Öz yeterlik, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik, Türkiye Tarihi, Dünya Tarihi.

Yazarlar

Y?ld?r?m, T., ve Yaz?c?, F.

Amaç

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin (TAYAÖ) temel amac?, bireylerin tarih alan?ndaki bilgi, beceri ve kapasitelerine dair sahip olduklar? öznel yeterlik alg?lar?n? belirlemek ve ölçmektir. Bu ölçek, özellikle tarih e?itimi alan ö?rencilerin veya profesyonellerin kendilerini ne derece yetkin hissettiklerini nicel olarak saptamay? hedefler.

Ölçek, tarih disiplininin geni? yelpazesini kapsayan dört ana boyutta yeterlik alg?s?n? inceleyerek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, bireylerin hangi tarih alt alanlar?nda daha yüksek veya dü?ük öz yeterli?e sahip oldu?unu anlamas?na olanak tan?r.

Yap?

TAYAÖ, bireylerin tarih alan?ndaki yeterlik alg?lar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçek, tarih bilgisinin ve yetkinli?inin farkl? alt alanlar?n? kapsayacak ?ekilde dört ana faktör alt?nda toplanm??t?r. Bu faktörler, bireyin tarihsel olaylar? anlama, yorumlama ve disiplinler aras? bilgiyi kullanma konusundaki alg?lanan yetene?ini yans?t?r.

Ölçe?in ölçtü?ü dört temel yap? (alt boyut) ?unlard?r: 1) Tarih Yaz?m?, 2) Osmanl? Öncesi Türk Tarihi, 3) Osmanl? Sonras? Türk Tarihi ve 4) Dünya Tarihi. Bu faktörler, tarih disiplininde profesyonel yeterlili?in temel bile?enlerini olu?turmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Yap?lan AFA sonuçlar?na göre, TAYAÖ toplam varyans?n % 62.84'ünü aç?klamaktad?r ki bu, sosyal bilimler ölçekleri için güçlü bir orand?r.

AFA sonuçlar?, ölçekte yer alan 21 maddenin faktör yüklerinin 0.43 ile 0.83 aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir. Bu de?erler, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme gücünün yüksek oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, DFA sonuçlar? da AFA ile belirlenen 4 faktörlü yap?n?n tarih alan yeterlik alg?s?n? ölçmek için uygun ve geçerli oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenilirlik

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri üzerinden hesaplanm??t?r. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? oldukça yüksek olup, 0.92 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Ölçe?in dört alt boyutu için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?lar? da yüksek güvenilirlik düzeylerini i?aret etmektedir: s?ras?yla 0.87, 0.80, 0.87 ve 0.84. Ek olarak, madde toplam korelasyonlar? 0.380 ile 0.770 aras?nda de?i?mektedir. Bu korelasyon aral???, her bir maddenin ölçe?in bütününe anlaml? katk? sa?lad???n? ve ölçek içindeki tutarl?l???n yüksek oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

TAYAÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla yürütülen Aç?klay?c? Faktör Analizi, ölçe?in 4 temel boyuttan olu?tu?unu göstermi?tir. Bu 4 faktörlü yap?, toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? (%62.84) aç?klamaktad?r. Faktör yüklerinin güçlü olmas? (0.43-0.83 aral???), maddelerin belirlenen faktörlere net bir ?ekilde ayr?ld???n? göstermi?tir.

Aç?klay?c? faktör analizini takiben, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumunu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in 21 maddeden olu?an ve Tarih Yaz?m?, Osmanl? Öncesi Türk Tarihi, Osmanl? Sonras? Türk Tarihi ve Dünya Tarihi olarak adland?r?lan dört faktörlü modelinin veri ile mükemmel bir uyum sergiledi?ini teyit etmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: 5'li Likert Ölçe?i. Derecelendirme seçenekleri ?unlard?r: 1=yetersiz, 2=çok az yeterli, 3=biraz yeterli, 4=oldukça yeterli ve 5=çok yeterli.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tarih e?itimi alan bireyler (Yüksekö?retim ö?rencileri veya ö?retmen adaylar? oldu?u varsay?lmaktad?r).

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (Üniversite ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Geli?tirme çal??mas?, tarih alan?nda akademik e?itim alan veya bu alanda yetkinlik kazanmay? hedefleyen gruplar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 4 faktörlü, 21 maddelik öz bildirim ölçe?i. Uygulama, kat?l?mc?lar?n belirtilen tarih konular?ndaki kendi yeterlik alg?lar?n? derecelendirmeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik Alg?s?, Tarih Ö?retimi, Psikometri, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Cronbach Alfa, Faktör Analizi.

Yazarlar (Devam?)

Sorumlu Yazar: Tercan Y?ld?r?m

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

Sorumlu Yazar ?leti?im E-postas?: tercan_y@hotmail.com

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Ölçek, Y?ld?r?m ve Yaz?c? (2017) taraf?ndan geli?tirilmi? akademik bir çal??man?n ürünüdür. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için genellikle yazarlara referans verilmesi yeterlidir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? da??t?m için sorumlu yazar Tercan Y?ld?r?m ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Geli?tirme Y?l?: 2017

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: tarih-alan-yeterlik-algisi-olcegi-

ARABPSYCHOLOGY.COM

toad.pdf

Referanslar

Y?ld?r?m, T., & Yaz?c?, F. (2017). Tarih alan yeterlik alg?s? ölçe?i: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. **Turkish Studies**, **12**(17), 589-604.

DOI Numaras?: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11836

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 4 faktörlü 21 maddeden olu?maktad?r. A?a??da faktörler ve ilgili maddelerden örnekler sunulmu?tur:

Faktör 1: Tarih Yaz?m? (1-6. maddeler)

Tarih biliminin konusunu aç?klayabilirim.

Faktör 2: Osmanl? Öncesi Türk Tarihi (7-10. maddeler)

?slamiyet'in do?u?u ve yay?l???n? aç?klayabilirim.

Faktör 3: Osmanl? Sonras? Türk Tarihi (11-15. maddeler)

Atatürk ilke ve ink?laplar?n? aç?klayabilirim.

Faktör 4: Dünya Tarihi (16-21. maddeler)

I. Dünya Sava??n?, dünya tarihi aç?s?ndan aç?klayabilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM